

DRŽAVNA VATROGASNA ŠKOLA

**PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA
ZA ZVANJE
„VATROGASAC I. REDA“**

KLASA: 602-07/25-04/01

URBROJ: 445-01-01-25-2

U Zagrebu, 17. listopada 2025. godine

1. OPĆE INFORMACIJE O PROGRAMU OBRAZOVANJA

1.1. Vrsta i namjena programa

Program osposobljavanja „Vatrogasac I. reda“ provodi se prema Pravilniku o programu i načinu temeljnog osposobljavanja dobrovoljnih vatrogasaca („Narodne novine“ broj 12/2025, dalje u tekstu: Pravilnik).

Programom se stječe znanje, vještine, sposobnosti i samostalnost u vođenju vatrogasne grupe na vatrogasnoj intervenciji. Vatrogasna grupa je formacijska jedinica od dva vatrogasca od kojih je jedan voditelj vatrogasne grupe. Iznimno, vatrogasnu grupu mogu činiti tri člana, a koja uporabom vatrogasnog vozila može samostalno djelovati (voditelj vatrogasne grupe, vozač, jedan vatrogasac).

Nakon završenog programa osposobljavanja za zvanje „vatrogasac I. reda“ polaznik je osposobljen za voditelja vatrogasne grupe i može voditi vatrogasnu grupu.

Voditelj grupe raspolaže znanjem o činjenicama, načelima, postupcima i općim uvjetima vatrogasne intervencije kako bi samostalno izvršavao zadatke tijekom intervencije, odabirao i primjenjivao načela i postupke te nadzirao rad dodijeljenih članova grupe.

1.2. Uvjeti za upis u program

U Program se mogu upisati osobe oba spola koje ispunjavaju sljedeće uvjete:

Opći uvjeti

- najmanje jedna godina obavljanja poslova dobrovoljnog vatrogasca u zvanju „vatrogasac“

Posebni uvjeti

- propisana psihička i tjelesna zdravstvena sposobnost za obavljanje vatrogasne djelatnosti

Preporučena znanja i vještine

- završen program za specijalnosti „Zaštitne naprave za disanje“, „Prva pomoć u vatrogastvu“ „Pogonski spasilački alati za tehničke intervencije“ i „Komunikacijski sustavi u vatrogastvu – Modul 1“

Prije početka programa polaznici moraju položiti inicijalni pisani test znanja iz prethodno završenog programa temeljnog osposobljavanja.

1.3. Uvjeti završetka programa

1.3.1 Polaganje ispita završne provjere

Polaznici koji su izostali s više od 20 % teorijske nastave ne mogu pristupiti ispitu nego mogu ponovno upisati program osposobljavanja. Sudjelovanje praktičnoj nastavi je obavezno.

Polaznici osposobljavanja nakon nastave pristupaju ispitu završne provjere koji se sastoji od teorijskog i praktičnog dijela.

Ispit završne provjere ocjenjuje ispitno povjerenstvo od predsjednika i dva (2) člana. Predsjednik povjerenstva je županijski vatrogasni zapovjednik ili osoba koju on ovlasti, a članovi su iz redova instruktora/vježbatelja koji su provodili program. O ispitu završne provjere ispitno povjerenstvo vodi zapisnik (Prilog 1).

Teorijski dio ispita provodi se kao usmeni ispit, prije provedbe praktičnog dijela, a sastoji se od najmanje sedam (7) pitanja koji obuhvaćaju sadržaje iz cijelog programa. Polaznik mora

pravilno odgovoriti na pet pitanja da bi bio ocijenjen ocjenom „**položio**“. U suprotnom se ocjenjuje ocjenom „**nije položio**“.

Nakon uspješno položenog teorijskog dijela ispita polaznik pristupa praktičnom dijelu ispita. Sadržaj praktičnog dijela opisan je u točki 2.2. Polaznik koji nije zadovoljio na teorijskom dijelu ispita ne može pristupiti praktičnom dijelu ispita, već se upućuje na ponovno polaganje. Praktični dio ispita održava se na poligonu s opremom i vozilima. Rad polaznika zapisuje se na ocjenjivačkoj listi i ocjenjuje s:

Ocjenjivačka lista praktičnog dijela

Ocjena	Mjerilo
„položio“	polaznik radi pravilno i provjerava rad, radi nesigurno ali tehnički ispravno, pogreške primjećuje i ispravlja
„nije položio“	polaznik radi pogrešno, ne primjećuje pogreške, ne provjerava i ne ispravlja rad

U slučaju da nije zadovoljio na praktičnom dijelu ispita, polaznik se upućuje na popravni ispit prema odredbama članka 15. stavcima 5., 6. i 7. Pravilnika.

1.3.2 Dokumentacija u programu

Polazniku koji je uspješno završio ovaj Program organizator osposobljavanja izdaje uvjerenje prema članku 16. Pravilnika. Organizator osposobljavanja vodi evidenciju na obrascima Državne vatrogasne škole (matična knjiga polaznika, dnevnik rada s imenikom, zapisnik o ispitu završne provjere i evidencija o izdanim uvjerenjima).

Matična knjiga polaznika sadrži: podatke o matičnoj knjizi (razdoblje koje knjiga obuhvaća, ime, prezime i potpis županijskog vatrogasnog zapovjednika/zapovjednika VZG Zagreba u vrijeme početka vođenja knjige i u vrijeme završetka vođenja knjige), opće podatke o organizaciji koja ima odobrenje za provođenje programa, osobne podatke o polazniku (prezime i ime polaznika, dan, mjesec, godina, mjesto i država rođenja, ime i prezime i vlastoručni potpis voditelja programa osposobljavanja). Matična knjiga može se voditi i elektronički prema gore navedenom sadržaju.

Dnevnik rada s imenikom obuhvaća podatke o vremenu održavanja nastave, ishodima učenja i temama koje su obrađene te prisutnosti polaznika na nastavi.

Zapisnik o ispitu završne provjere sadrži podatke o organizatoru osposobljavanja, nazivu programa, vremenu i mjestu održavanja programa, podatke o polazniku, postignutim rezultatima iz usmenog/pisanog i praktičnog dijela ispita, zaključnoj ocjeni te podatke o članovima ispitnog povjerenstva s potpisima.

Evidencija o izdanim uvjerenjima sadrži podatke o izdanim uvjerenjima (naziv uvjerenja, naziv i vrsta programa osposobljavanja, klasifikacijska oznaka – klasa, urbroj i datum izdavanja) te podatke o izdavanju prijepisa podataka odnosno uvjerenja (razlozi izdavanja, datum izdavanja i potpis odgovorne osobe)

1.4. Trajanje programa i način izvođenja nastave

1.4.1. Trajanje programa

Program se provodi nastavom u trajanju od 42 sata od čega je 16 sati teorijski dio i 26 sati praktični dio. Teorijski dio može se provesti na daljinu u stvarnom vremenu. Ishodi učenja ostvaruju se vođenim procesom učenja i poučavanja.

1.4.2. Način izvođenja nastave

Program provodi Državna vatrogasna škola ili ovlaštena vatrogasna organizacija. Organizator osposobljavanja određuje mjesto, početak i završetak izvođenja programa i imenuje voditelja osposobljavanja – instruktora koji je odgovoran za provedbu programa. U dnevniku rada s imenikom redovito se vodi evidencija o ostvarenju nastave i prisutnosti polaznika.

Nastavu provode instruktori i vježbatelj prema programu. U obrazovnoj skupini može biti najviše 30 polaznika.

Kod provedbe praktične nastave koja uključuje izvođenje složenih radnji, instruktor i vježbatelj moraju osigurati da svi polaznici aktivno sudjeluju u praktičnom radu. Najveći broj polaznika po instruktoru i vježbatelju u praktičnoj nastavi može biti 10 polaznika.

Prije praktične nastave iz pojedinog predmeta moraju se odgovarajuće obraditi mjere zaštite na radu za izvođenje nastave, uzimajući u obzir opasnost i rizik od rada s uređajima i opremom koji predstavljaju posebnu opasnost.

Predmetni nastavnik prije provedbe praktične nastave provjerava znanje polaznika o opasnostima, rizicima i mjerama zaštite tijekom praktične nastave.

1.5. Materijalni uvjeti i okruženje za vođeni proces učenja

Teorijska nastava izvodi se u učionici, a praktična nastava na prikladnom poligonu.

Za izvođenje teorijske nastave potrebna je učionica za 30 polaznika i oprema za projekciju slike i zvuka (računalo, projektor).

Za izvođenje praktičnog dijela nastave organizator mora imati svu opremu i pribor propisan nastavnim planom i programom, što uključuje:

- odgovarajući vanjski prostor s prikladnom podlogom i objektom za vježbanje;
- tehničko vozilo s pripadajućom opremom i sredstvima;
- vatrogasno vozilo za gašenje požara s pripadajućom opremom i sredstvima;
- prijenosnu motornu vatrogasnu pumpu;
- vatrogasne cijevi i cijevnu opremu;
- vatrogasne armature;
- aparate za zaštitu organa za disanje;
- radio uređaje;
- uređaje i opremu za spašavanje, penjanje i rad na visini- najmanje prijenosne ljestve;
- uređaje i sredstva za gašenje požara;
- drugu opremu, tehniku i sredstva ovisno o specifičnostima lokacije na kojoj se održava osposobljavanje.

1.6. Kadrovski uvjeti za provedbu programa

Teorijske stručne sadržaje izvode instruktori i po potrebi vježbatelji koji moraju imati završen program instruktorsko/vježbateljskog osposobljavanja za zvanja u vatrogastvu.

Ako predmetni nastavnici (instruktori/vježbatelji) nemaju završen navedeni program, moraju ga završiti u roku od šest mjeseci od dana odobrenja za izvođenje programa.

Praktičnu nastavu uz instruktora i vježbatelja može izvoditi i suradnik u nastavi koji ima najmanje zvanje vatrogasnog dočasnika.

1.7. Kompetencije koje se stječu programom

Polaznik po uspješno završenom programu stječe potrebna znanja i vještine za obavljanje operativnih poslova te će:

- kreirati zapovjedi kao voditelj grupe
- prepoznati osnovne pojmove: upravljanje, rukovođenje i zapovijedanje te koji su osnovni stilovi i metode vođenja vatrogasne intervencije
- primijeniti osnovne postupke u planiranju, procjeni, odlučivanju i izvješćivanju na razini voditelja grupe
- opisati hijerarhiju vođenja i zapovijedanja na intervenciji u kojoj sudjeluje veći broj postrojbi
- provoditi zapovjedi voditelja odjeljenja i drugih zapovjednika
- voditi jednostavne vatrogasne intervencije u kojima sudjeluje jedna vatrogasna grupa s jednim vozilom.
- odabrati potrebnu suradnju s ostalim sudionicima na intervenciji
- poznavati osnovne kaznene i prekršajne odredbe iz vatrogastva
- koristiti jednostavnu tehničku opremu
- koristiti komunikacijske radio uređaje
- pripremati se za intervenciju kao voditelj grupe
- primijeniti mjere zaštite na radu
- koristiti osobnu zaštitnu opremu
- prepoznati jednostavne mjere zaštite
- demonstrirati rad s kukačom i sastavljačem
- odabrati odgovarajuću opremu za točno definiranu vježbu
- organizirati intervencijsku spremnost i uvježbanost vatrogasne grupe
- prepoznati opasnosti i rizike na vatrogasnim intervencijama
- primijeniti najvažnija taktička načela i pravila gašenja požara i tehničke pomoći
- provoditi navalu kod gašenja požara i spašava unesrećene osobe sa svojom grupom koristeći prijenosne ljestve.
- demonstrirati taktičku vježbu s AC
- demonstrirati načine upotrebe određene opreme iz tehničkog vozila
- demonstrirati obilježavanje zone u tehničkim intervencijama

2 NASTAVNI PLAN I PROGRAM

Nastavni plan osposobljavanja za zvanje Vatrogasac I. reda provodi se vođenim procesom učenja i poučavanja i sastoji se od šest skupova ishoda učenja.

Redni broj	SKUP ISHODA UČENJA/ NASTAVNE CJELINE	Broj sati		UKUPNO
		T	P	
1.	Vođenje i zapovijedanje	3	1	4
2.	Zakonska regulativa u vatrogastvu	3	0	3
3.	Vatrogasna tehnika	3	3	6
4.	Priprema za vatrogasnu intervenciju	1	10	11
5.	Požarne intervencije	3	7	10
6.	Tehničke intervencije	3	5	8
Ukupno		16	26	42

T – teorijska nastava

P – praktična nastava

2.1. Razrada nastavnih cjelina

1. VOĐENJE I ZAPOVIJEDANJE		
Tema	Sadržaj nastavne teme	Ishodi učenja
Vođenje i zapovijedanje	Osnove vođenja i zapovijedanja Stilovi i metode rukovođenja	- prepoznati osnovne pojmove: upravljanje, vođenje i zapovijedanje - razlikovati osnovne stilove i metode vođenja vatrogasnom intervencijom
Uloga voditelja grupe	Vježbovni postupci i radnje Primanje i davanje zapovjedi	- primijeniti osnovne postupke u planiranju, procjeni, odlučivanju i izvješćivanju na razini voditelja grupe - demonstrirati izdavanje operativnih zapovjedi
Izdavanje zapovjedi	Načini izdavanja zapovjedi Komunikacija unutar grupe/odjeljenja	- kreirati izdavanje zapovjedi kao voditelj grupe - izabrati odgovarajuću komunikaciju unutar grupe/odjeljenja
Tijek vatrogasne intervencije	Tijek vatrogasne intervencije po fazama od dojave do povratka u vatrogasnu postrojbu	- objasniti tijek vatrogasne intervencije od dojave do povratka u postrojbu

2. ZAKONSKA REGULATIVA U VATROGASTVU

Tema	Sadržaj nastavne teme	Ishodi učenja
Zakon o vatrogastvu (ZoV, NN 125/2019)	Podjela vatrogasnih intervencija (članci 87. - 91. ZoV-a) Javne ovlasti na intervenciji, pripravnost i troškovi intervencije (članci 92. - 96. ZoV-a) Prekršajne odredbe (članci 118 i 119. ZoV-a)	- nabrojiti podjelu vatrogasnih intervencija - nabrojiti javne ovlasti na intervenciji - navesti elemente pripravnosti intervencije - opisati troškove e intervencije - prezentirati prekršajne odredbe - navesti i opisati zapovjedne razine (lokalna, županijska, regionalna, državna) u intervencijama
Pravilnik o mjerilima za ustroj i razvrstavanje vatrogasnih postrojbi, te njihovo operativno djelovanje (NN 86/24)	Mjerila za ustroj vatrogasnih postrojbi (članci 3. - 8. Pravilnika)	- interpretirati nadležnosti i ključne sudionike u postupanju kod vatrogasnih intervencija

3. VATROGASNA TEHNIKA

Tema	Sadržaj nastavne teme	Ishodi učenja
Zaštitna oprema	Osobna zaštitna oprema (OZO) Zaštitne naprave za disanje	- primijeniti odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu - opisati zaštitne naprave za disanje - provesti kontrolu osobne zaštitne opreme i zaštitnih naprava za disanje
Komunikacijska oprema	Radio uređaji u vatrogastvu	- pokazati način upotrebe radio uređaja u vatrogastvu
Vatrogasna vozila i pumpe	Podjela vozila u vatrogastvu Vatrogasne pumpe	- nabrojiti vozila u vatrogastvu - provesti kontrolu urednosti i opremljenosti vozila - rukovati vatrogasnom pumpom (pumpa, hidrant, otvoreni izvori vode) - prepoznati i koristiti obveznu opremu za gašenje u vatrogasnom vozilu
Vatrogasne cijevi i armature	Vatrogasne cijevi i armature Oprema za opskrbu vodom	- odabrati cijevi i armature za određenu vrstu intervencije - rukovati opremom - definirati opremu za opskrbu vodom
Uređaji i oprema za spašavanje i rad na visini	Prijenosne vatrogasne ljestve Ispravnost uređaja i opreme za spašavanje i rad na visini	- nabrojiti vrste prijenosnih vatrogasnih ljestvi - opisati mogućnosti rada s pojedinom ljestvom kroz primjenu u intervencijama (samostalno i u grupi) - opisati postupak utvrđivanja ispravnosti uređaja i opreme za spašavanje i rad na visini

4. PRIPREMA ZA VATROGASNU INTERVENCIJU

Tema	Sadržaj nastavne teme	Ishodi učenja
Poligonska vježba s hidranta, 1 „C“ mlazom vode, 3 vatrogasca	Priprema vježbe (podzemni i nadzemni hidrant) Polaganje cijevnog i navalnog sektora rada Pospremanje opreme	- odabrati vatrogasnu opremu za točno definiranu vatrogasnu vježbu - provesti polaganje cijevnog i navalnog sektora rada - provesti pospremanje opreme
Poligonska vježba s AC, 1 „C“ mlazom vode, opskrba vodom iz hidranta, 3 vatrogasca	Priprema vježbe Polaganje usisnog, cijevnog i navalnog sektora rada	- odabrati vatrogasnu opremu za točno definiranu vatrogasnu vježbu - provesti polaganje cijevnog i navalnog sektora rada - provesti pospremanje opreme
Poligonska vježba s AC, 1 „C“ mlazom vode, opskrba vodom iz otvorenog nalazišta, 3 vatrogasca	Priprema vježbe Polaganje usisnog, cijevnog i navalnog sektora rada	- odabrati vatrogasnu opremu za točno definiranu vatrogasnu vježbu - provesti polaganje cijevnog i navalnog sektora rada - provesti pospremanje opreme
Visinske vježbe s ljestvama	Vježba s jednom ljestvom kukačom Vježba s ljestvama sastavljačama – njemački tip	- pripremiti ljestvu kukaču za početak vježbe - demonstrirati ulazak kukačom u objekt uz primjenu zapovijedi - pripremiti ljestve sastavljače za početak vježbe - demonstrirati ulazak sastavljačom u objekt uz primjenu zapovijedi

5. POŽARNE INTERVENCIJE

Tema	Sadržaj nastavne teme	Ishodi učenja
Uvod u taktiku gašenja požara	Razredba požara Razvoj i širenje požara Taktički nastupi, navale i zahvati požara	- opisati razredbe požara - opisati razvoj i širenje požara u zatvorenom prostoru i na otvorenom prostoru - opisati i skicirati nastupe, navale i zahvate požara na intervenciji
Opasnosti i mjere zaštite u požarnim intervencijama	Opasnosti vatrogasaca u operativnom djelovanju Zaštitna oprema i postupci kao mjera zaštite od opasnosti u požarnoj intervenciji	- navesti opasnosti i mjere zaštite u požarnim intervencijama - opisati opremu koju vatrogasci koriste u vatrogasnim intervencijama gašenja požara - demonstrirati pravilno kretanje u zaštitnoj opremi, uz održavanje kontakta s okruženjem i ostalim članovima grupe
Taktičko djelovanje na intervenciji	Taktička vježba s AC, 1 „C“ mlazom vode, opskrba vodom iz hidranta, 3 vatrogasca Taktička vježba s AC, 1 „C“ mlazom vode, opskrba vodom iz otvorenog nalazišta, 3 vatrogasca	- opisati taktičku vježbu gašenja požara s AC uz upotrebu hidranta i 3 vatrogasca - demonstrirati taktičku vježbu s AC, opskrba vodom iz hidranta, 3 vatrogasca - demonstrirati taktičku vježbu s AC, opskrba vodom iz otvorenog nalazišta, 3 vatrogasca

Gašenje požara objekta	Izbor načina gašenja Gašenje pojedinih dijelova objekta Orijentacija i pretraživanje u zadimljenom prostoru Rashlađivanje, odimljavanje - ventilacija	- odabrati način gašenja požara u objektu obzirom na dijelove objekta koji su zahvaćeni požarom - demonstrirati kretanje, orijentaciju i pretraživanje u različitim dijelovima objekta - provesti rashlađivanje, odimljavanje, ventilaciju u dijelovima objekta uz upotrebu odgovarajuće opreme
------------------------	--	---

6. TEHNIČKE INTERVENCIJE

Tema	Sadržaj nastavne teme	Ishodi učenja
Vozilo i oprema za tehničke intervencije	Oprema vozila za tehničku intervenciju	- opisati namjenu opreme koja je smještena u vozilu za tehničke intervencije - demonstrirati načine upotrebe određene opreme
Vrste tehničkih intervencija	Taktički postupci u različitim tehničkim intervencijama	- nabrojiti vrste tehničkih intervencija - opisati postupak za različite tipove tehničkih intervencija - demonstrirati postupak djelovanja na intervenciji obzirom na događaj - koristiti odgovarajuću opremu (uređaje, alate...) ovisno o intervenciji
Specifičnosti rada, radni uvjeti i opasnosti u tehničkim intervencijama	Određivanje zona u tehničkim intervencijama	- opisati specifičnosti rada, radne uvjete te opasnosti s kojima se susrećemo na tehničkim intervencijama - odabrati za pretpostavljenu intervenciju zonu rada, zonu podrške (djelovanja) te sigurnu zonu - izvesti obilježavanje mjesta tehničke intervencije
Upoznavanje s opremom za tehničke intervencije	Osvjetljavanje radnog prostora Oprema za svladavanje sila Pogonski alati za tehničke intervencije Motorne pile	- pokazati stavljanje u funkciju opreme tehničkog vozila (rad s opremom za rasvjetu, rad s opremom za provjetravanje, rad s univerzalnim uređajem za podizanje, privlačenje i otpuštanje tereta, rad s zračnim jastucima, rad s generatorom struje, rad s vitlom, motorne pile)

Praktična nastava prilagođava se polaznicima s obzirom na opremljenost njihove matične postrojbe za tehničke intervencije.

2.2. Razrada završne vježbe – praktičnog dijela ispita

Završni ispit sastoji se od izvedbe praktičnog dijela. Praktični dio može biti iz područja Požarnih intervencija ili Tehničkih intervencija ili se može zadati samo jedan dio praktičnog rada (npr. spajanje usisnog voda sa 3 vatrogasca...)

Elementi koji se zadaju u praktičnom dijelu za požarnu intervenciju:

1. Definira se objekt, vrsta gorive tvari, opasnosti (Taktička pretpostavka)
2. Vozilo: AC ili NV
3. Broj vatrogasaca: 3
4. Nastup
5. Navala
6. zahvat požara
7. Izvor opskrbe vodom
8. Ugrožene osobe
9. Napomene

ZADACI:

- dodjeljivanje uloga grupi
- postupak vođenja grupe po dolasku na intervenciju
 - izviđanje
 - prosudba
 - odluka
 - zapovijed
- rad ostalih članova grupe do izdavanja zapovijedi
- postupak po izdanoj zapovijedi
 - postavljanje cijevnih pruga
 - formiranje sektora rada (usisni, cijevni, navalni)
- postupak po završetku akcije gašenja
- rad po povratku u postrojbu
- analiza intervencije
- utrošena sredstva
- skicirati prikaz intervencije uz upotrebu vatrogasne simbolike.

Po sličnom principu se zadaje praktični dio za tehničku intervenciju.

3. METODE POUČAVANJA I LITERATURA

Metode poučavanja su: metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora (monološka i dijaloška), metoda demonstracije; frontalni, skupni oblik rada, individualni oblik rada, praktični rad.

Literatura i drugi izvori znanja za polaznike:

Posavec, Z., „Zaštitne naprave za disanje“, HVZ, Zagreb, 2014.

Purgar, S. i dr., „Vatrogasni vježbovnik“, HVZ, Zagreb, 2002.

Sabo, N., „Osnove rukovođenja vatrogasnom intervencijom“, HVZ, Zagreb 2012.

Popović, Ž. i dr., „Priručnik za osposobljavanje vatrogasnih dočasnika i časnika, HVZ, 2006.

ORGANIZATOR OSPOSOBLJAVANJA

PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA ZA ZVANJE VATROGASAC I. REDA

Održan od dana _____ do dana _____ u _____

Ispit završne provjere održan dana _____ u _____

ZAPISNIK
o ispitu završne provjere

Ime i prezime polaznika/ce: _____ rođen-a: _____

Ispit polaže _____ put. _____
(OIB)**USMENI DIO ISPITA**

Postignuti uspjeh u postocima: _____

POLOŽIO-LA / NIJE POLOŽIO-LA

PRAKTIČNI DIO ISPITA

Zadatak: _____ POLOŽIO-LA / NIJE POLOŽIO-LA

ZAVRŠNA OCJENA:

POLOŽIO-LA / NIJE POLOŽIO-LA

Napomena:

PREDSJEDNIK ISPITNOG POVJERENSTVA:

POTPIS:

ČLANOVI ISPITNOG POVJERENSTVA:

U _____ , _____
(mjesto) (datum)